

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878 Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NO. 31. — ŠTEV. 31. NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 6, 1934. — TOREK, 6. FEBRUARJA 1934. VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

AMERIKA ODOBRAVA ANGLESKO-ITALIJANSKI NAČRT

O BODOČNOSTI AVSTRIJSKE REPUBLIKE BO ODLOČENO NAJKASNEJE V ŠESTIH TEDNIH

V Washingtonu so začeli prigoovarjati francoskim diplomatom, naj postanejo bolj popustljivi. — Norman H. Davis se bo posvetoval s predsednikom Rooseveltom. — Pokrajinska razdelitev Nemčije vključuje Avstrijo. — Usoda avstrijske republike je na tehtnici.

WASHINGTON, D. C., 5. februarja. — Ameriška vlada je dosedaj odločno nasprotovala Nemčiji v njenih težnjah po oborožitvi, te dni je pa že vsaj navidez zavzela angleško in italijansko stališče, naj bo Nemčija primerno oborožena.

Francija je potemtakem osamljena v svojih zahtevah ter se bo morala brez dvoma vклонiti trem velesilam.

Mussolini in MacDonald sta določila za Nemčijo primerno armado, glede katere pa trdijo Francozi, da bi ogrožala Francijo.

V državnem departmentu so se vršila danes važna posvetovanja. Amerika se sicer ne bo direktno vmešavala v evropske politične zadeve, toda njena beseda bo imela odločen vpliv na vse prizadete.

Ko se bo razorožitvena konferenca zopet sestala, bo Amerika potom svojih zastopnikov zahtevala primerno omejitve oboroževanja, nikakor pa ne bo dopustila, da bi bila kaka dežela zapostavljena.

Ako bo mogoče dobiti Francijo za angleško-italijanski načrt, bo Nemčija zadovoljna in v tem slučaju se obeta razorožitveni konferenci zaželjen uspeh.

Norman H. Davis, vodilni ameriški zastopnik na konferenci, se posvetojuje tukaj z izvedenci državnega departmenta.

Predno bo odpotoval v New York, bo imel važno konferenco s predsednikom Rooseveltom.

DUNAJ, Avstrija, 5. februarja. — Usoda Avstrije bo odločena do konca marca, ali pa že v šestih tednih. Hitlerjev načrt, ki je bil sprejet 30. januarja, o novi pokrajinski razpredelbi Nemčije vključuje že tudi Avstrijo kot del nove federalne Nemčije.

Po novi razpredelbi je tudi Bavarska razdeljena v dva dela. En del bo pripadal novi provinci Schwaben, ostali del Bavarske pa bo združen po priklopitvi Avstrije k Nemčiji s Tirolsko in Solno-graško, ostali del Avstrije pa bo tvoril novo štirinajsto nemško provinco. S tem bo nekdanji ponosni Dunaj po neki stari prerokbi zadnje mesto v nemškem tretjem carstvu.

Malo Avstrijo je mogoče rešiti razpada samo, ako se za njo zavzamejo tri evropske velesile. Ako bi Anglija, Francija in Italija posvarile Nemčijo, da ne sme ogroziti avstrijske neodvisnosti, bi mogoče dosegle kak uspeh, če ne bo že prepozno. Do spojitve Avstrije z Nemčijo more priti na dva načina: ali se Nemčija siloma polasti svoje sosedo, ali pa bodo avstrijski nazijci uspeli in z ljudskim glasovanjem položili Avstrijo v naročje Nemčije.

Tudi v nemških nazijskih krogih so razdeljena mišljenja, kako bi bilo najboljšo priključiti Avstrijo k Nemčiji. Medtem ko se Hitler in načelnik nazijskega zunanjega urada dr. Alfred Rosenberg zavzemata za to, da je avstrijskim nazijcem prepovedana ta naloga, da na kak način izsilijo ljudsko glasovanje ter medtem še nadaljujejo s svojim terorizmom.

General Hermann Goering, šef generalnega štaba polkovnik Ernest Roehm in nadzornik avstrijskih nazijcev dr. Habicht, ki so bolj bojevitega duha, pa zahtevajo, da se Nemčija posluži avstrijske legije, ki je bila izvežbana pod nemškim generalnim vodstvom.

Francija utegne dobiti diktaturo

ULTIMATUM BREMERJEVIH SORODNIKOV

Oče odvedenega bankirja je objavil oglas. — Odvajalcem je dal tri dni časa.

St. Paul, Minn., 5. februarja. — Družina odvedenega 37 let starega bančnega ravnatelja Edwarda G. Bremerja je objavila svoj tretji poziv na odvajalce, da izpuste Bremerja.

Njegov oče, pivovarnar Adolph Bremer je poslal častniške po-ročevalce in jih je prosil, da objavijo njegov poziv. Solze so mu tekale po licih, ko je sprejel poročevalce, jim povedal svoje mišljenje in jim je narekoval poziv.

Vem, — je rekel Bremer, — da ne morem objaviti svojega načrta za sestanek z odvajalci. Da, dokazem, da za mojimi pozivi ni ničesar sumljivega, stavim samo naslednji predlog. Edward mora koga izbrati za posredovalca, ne glede na to, kje stane. Edward naj te osebi piše, osebno piše in se naj sklicuje na ta poziv. Z Edwardovim pismom morejo iti vsa navodila. Samo na to je treba paziti, da mora biti dovolj časa za izvršitev.

Iz tega je razvidno, da je Bremerjeva družina v velikih skrbih za njegovo življenje. Odveden je že 20 dni.

Njegova družina jamči, da ne bo nikdo izvedel, kdaj in kje pride do sestanka med obema stranikama. Da pokaže svojo odkritost, pravi stari Bremer, da se naj odvajalci ne poslužujejo telefona, ker bi jih mogoče detektivji slišali in izsledili.

Proti koncu pa Bremer svari odvajalce, da jih bodo detektivji zasledovali, ako v treh dneh ne stopijo z njim v stik. Po preteku treh dni se bo Bremer smatral razvezanega vsakih obljub.

PLAZ JE UBIL 20 OSEB

Rim, Italija, 5. februarja. — Veliki snežni viharji po nekaterih krajih in deževje po drugih so povzročili plazove in povodnji po nižinah ob Jadranskem morju.

Gorski plazovi so ubili najmanj 20 oseb in poškodovali 55. Fašistiški reševalni oddelki so bili poslani na pomoč preko snega in ledu.

Blizu Bologne je plaz postal 12 oseb; več hiš je bilo porušenih. Osem oseb je plaz ubil pri Monte Robbiano v provinci Ascoli.

Reka Tronto je blizu izliva prestopila svoje bregove ter ogrožala mesto Porto d'Ascoli. Povodenji pri Poggio di Bretta in Offida ovirajo železniški promet.

ral'n'm štabom in se nahaja v neposredni bližini avstrijske meje.

Ako se v kratkem ne izvrši priklopitev Avstrije po Hitlerjevem in Rosenbergovem načinu, tedaj pride na vrsto nasilna priklopitev po Goeringovem, Roehmovem in Habichtovem načinu.

To je bilo že nameravano na dan prve obletnice nazijske vlade 30. januarja, toda ravno tedaj je avstrijski kancler dr. Dollfuss poslal Nemčiji svarilo, da se bo pritožil Ligi narodov in Hitler je odnehal, ker se je bal nastopa velesil.

EVROPSKO ZLATO NA POTI V AMERIKO

Ladje vozijo veliko množino zlata iz Evrope. — Posebni vlaki so prevajali zlato v pristanišče.

Southampton, Anglija, 5. febr. — Zaradi omejitve vrednosti ameriškega dolarja se je pričel prevoz zlata čez Atlantik.

Velika parnika "Bremer" in "Berengaria" sta odplula s polnim ladijskim lantom zlata, čegar vrednost se čeni nad \$20.000.000. V pristanišče je prihajalo zlato z aeroplani, tanki in posebnimi vlaki, ki so bili zastraženi, dokler niso bili zaboji varno spravljeni na parnike.

Z Wall Streeta prihaja poročilo, da je bilo iz Bombaya v Indiji v London pripeljano zlata v vrednosti \$10.000.000.

Parnika "Bremer" in "Berengaria" peljeta skupno 5 in pol tone zlata. "Berengaria" vozi za \$20.000.000 dragocene kovine in v Cherbourg bo naložila še za \$5.000.000 zlata, medtem ko vozi "Bremer" zlata v vrednosti \$7.500.000.

Zlato, katero pelje Bremer, je bilo zloženo na pomolu pod močno tržno detektivov, dokler ni prišel parnik. Iz Amsterdamu je pripeljal aeroplan 25 zabojev zlata še pravočasno, da so ga mogli zložiti na "Berengario".

"Berengario" ima na svojem krovu 386 zabojev zlata in v Cherbourg jih bo naložila še 100; "Bremer" pa vozi 156 zabojev.

Pariz, Francija, 5. februarja. — Francoski spekulanti z veliko naglico pošiljajo zlato v New York, ker Združene države plačujejo unčo po \$35. Vse pariške banke kupujejo zlato za Ameriko. Trgovci z zlatom so natlačeni ljudi, ki prinašajo svojo zlatnino na prodaj, da jo zlatarji pretopijo v palice, katere bodo prodali Ameriki.

KONGRESNIKU SO UKRADLI AVTOMOBIL

Washington, D. C., 4. febr. — Kongresnik D. Lane Powers iz New Jersey je danes brez avtomobila. Ko je večeraj stopil iz Kapitola, da bi se odpeljal v hotel, ga ni več našel. Policija nima o tatovih še nobenega sledu.

PILSUDSKI BO DOBIL MIROVNO NAGRADO

Varšava, Poljska, 4. februarja. — Juridična fakulteta tukajšnje univerze je predlagala Nobelovo ustanovi, naj podeli za tekoče leto maršalu Pilsudskemu Nobelovo mirovno nagrado. Zunanja politika Pilsudskega je baže dosti prispevala k ohranitvi svetovnega miru.

LINČARJI — OPROŠČENI

Ko je bil glavni obtoženec oproščen je državno pravdnistvo ustavilo kazensko postopanje proti njegovim tovarišem.

St. Joseph, Mo., 5. februarja. — Državno pravdnistvo je hotelo ostro nastopiti proti osebam, ki so linčale devetnajstletnega zamorca Lloyda Warrera, toda porota je državnemu tožilecu prekrizala račune.

V soboto so namreč porotniki spoznali nekrivim glavnega obtoženca Waltera Gortona, ki je kuhar po poklicu.

Državni pravdnik McKittick je prišel do prepričanja, da bi se isto zgodilo tudi s šestimi obtoženci, ki so bili vso stvar je umaknil tožbo.

Proti šerofu Theissu, ki mu je veleporota očitala, da zamorca ni bil dosti zavezoval, ni bila dvignjena nikakoli obtožba.

Oproščeni Gorton bo poslan v poboljševalnico v Anamosa, Iowa, odkoder je bil izpuščen pod parolo.

Linčanje se je zaključilo dne 28. novembra.

KUBA IMA NOVO USTAVO

Ogorčenje kubanskega prebivalstva proti ameriškim podjetjem neprestano narašča. — Nova trgovska pogodba.

Havana, Kuba, 5. februarja. — Predsednik Carlos Menditegla je danes prisegel na novo ustavo, ki je s tem stopila v veljavo.

Za njim so prisegli vsi člani njegovega kabineta.

Delavci Cuban Electric Company, ki je ameriško podjetje, se še niso odločili, če naj sprejmejo končne predloge družbe in se vrnejo na delo.

Družba je pripravljena odpustiti vse neuničljive delavce ter 66 ameriških tehnikov, obdržati pa hoče obratnega vodjo Orfila, ki je pri štrajparjih posebno osvoježen.

Uslužbenec Cuban Telephone Company, ki je istotako ameriško podjetje, pravijo, da bodo po preteku 48 ur zastavali, če družba ne bo ugodila njihovim zahtevam.

Washington, D. C., 5. febr. — Državni tajnik Hull je danes izjavil, da so Združene države pripravljene pogajati se s Kubo, glede nove trgovinske pogodbe.

Za izvoz s Kube so določene nižje carinske pristojbine.

UMRL V STAROSTI 144 LET

San Juan, Porto Rico, 5. febr. — Gregorio Torres, ki je bil star 144 let in najstarejši prebivalec otoka, je umrl. Lani je zaporedoma več žena in je zapustil 300 potomcev.

STAVKA TAKSIJEV V PARIZU

Pariz, Francija, 5. februarja. — Vozniki pariških taksijev ne kažejo še nikakega omahovanja, ko njihova stavka traja že en teden. Na nobeni ulici ni videti nobenega taksija.

FRANCOSKA ARMADA JE PRIPRAVLJENA NA NEMIRE

PARIZ, Francija, 5. februarja. — Francoska velika politična kriza se bliža svojemu višku. Mogoče bo prišlo do diktature. Ker se vlada boji demonstracij in nemirov, ko bo novo Daladierovo ministrstvo stopilo pred državne poslance, ki bodo zahtevali, da kabinet pojasni, kaj namerava ukreniti, da pomiri narod zaradi Staviskijevega bančnega škandala, je poklicala na pomoč vojaštvo.

VOROŠILOV KRITIZIRA ŽELEZNICE

Vojni komisar ostro napada železniškega komisarja. — Železnice so prepeljale premalo blaga.

Moskva, Rusija, 5. februarja. — Ves čas komunističnega kongresa je bil železniški komisarjat v hudem ognju. Diktator Josp Stalin je rekel, da zanemarjenost v železniškem prometu ogroža napredek dežele.

Železniški komisar Andrejev, ki je že tretji železniški komisar v starih letih, je hotel pokazati železniški promet kar v najlepši luči, toda njegov govor je bil sprejet z molkom, navzlic temu, da je član političnega biroja, in je zavzemal v vladi vedno odlična mesta.

Andrejev je zatrjeval, da so železniškemu nezadostnemu prometu krive razne okoliščine, kot pokvarjene tračnice, hitrejša obrabljenost železniških voz kot na domačih tleh. Rekel je, da tovarne zastajajo z izdeovanjem in popraviljem železniških voz in da železniški uslužbenec ne dobivajo potrebne obroke in hrane.

Priznal je, da je disciplina med železniškimi zelo slaba, da pa se je zadnje leto železniški promet izboljšal.

Za njim je nastopil prejšnji železniški minister Rdužutak, ki je rekel, da hoče Andrejevo poročilo še boljše pojasniti. Rekel je, da so tovarni vozovi vozili komaj tri milje na uro in da so vlaki vozili mnogo praznih vozov ter vprašal Andrejeva, kako je mogoče, da se je železniški promet leta 1933 izboljšal, ako so železnice prevzele manj nalaga kot leto poprej.

Toda vse to je bila malenkost proti temu, kar je rekel vojni komisar Vorošilov.

To mogoče ni pravi kraj za polemiko med člani politbiroja, toda Andrejev govor me sponujata na profesorja, ki predava svojim učencem. Mirno nam je povedal, kaj ni bilo prav, toda ni povedal, kaj je napravil glede tega, — je rekel Vorošilov.

Vojni komisar je rekel, da slabemu prometu niso krive pomankljivosti pri železnici, temveč o seboje in upravlja železnice.

Govorim resno in jasno, — je rekel Vorošilov, — ker je železniški prevoz krvni brat rdeče armade. Rdeča armada stopi v akcijo samo, kadar je kdo vpadel čez našo mejo. Železnice pa so v akciji ves čas. Rečem, da morajo biti storjeni takoj potrebni koraki, da je prevoz zagotovljen.

Kongres je Vorošilov govor sprejel z velikim odobravanjem.

OPROSTITIV AMERIKANEC V PALMI

Madrid, Španija, 4. februarja. — Špansko najvišje sodišče je oprostilo štiri Amerikance, ki so bili v ječi v Palmi na otoku Mallorca, ker so pred osmimi meseci napadli nekoga španskega orožnika.

Justični minister Alvarez Valdes je naznanil, da bodo Amerikanci takoj izpuščeni pod pogojem, da takoj zapustijo Balearske otoke, ko bo ta odloka vlade objavljena. Clinton B. Lockwood in njegova žena, Edmund A. Blodgett in Roger F. Matz so bili obsojeni na šest mesecev ječe, ker so razžalili orožnika, kar je na Španskem zločin proti španski armadi.

Vojaško sodišče, pred katerim so se zagovarjali, jih je oprostilo, toda priporočilo sodišče jim je odločilo zaporno kazeno, najvišje sodišče pa jih je sedaj pomilostilo.

Tega muenja sem tudi jaz.
Malo gentlemanstva — tudi
med maskaranti — bi bilo prav in
posteno.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MI GREMO ZA VAMI...

Stopil sem na cesto iz velike hiše in postal, malosrčen, pobit, nevedeč, kam naj zdaj obrnem ko-ak. Zopet mi je bila splavala po-estli še ena nada na delo, zopet so e bila zapela za mano še ena vra- na; stal sem na cesti in bodočnost e bolečala vame s sivimi, ugalsimi smi kakor mrk zimski dan. Vla- en narak mi je pretresal ude, veter aj je gual v obraz sneg in dež; rog mene je valovalo in hrumelo glemstvo, ne da bi se tega zave- al. Prevčeval mi je gluh obup, nezrekljiva ravnodušnost mi je za- la sree in zadušila vsako željo, vsako voljo, vsak moč in vse hre- enjenje. Čemu živeti, čemu umre- ti.

UMORJENA PRIČA NERAZJASNEGA ZLOČINA

Beograd, 21. januarja. Bealeem je brez dvoma še dobro v spominu umor geometra Mile- nka Vešovića, čigar razmesarjeno truplo so 13. januarja leta 1932 našli v pehivih jutranjih urah na železniškem tiru pri Veliki Plani, postaji na progi Beograd-Niš. Prvo preiskavo o tem dogod- ku je vodil tedanji sreski pogla- vnik v Vel. Orašu Dragiša Stoj- ković, in se je ugotovilo, da se je Vešović ponesrečil: ali padel z vlaka ali pa zašel pod vlak. Pre- iskavo je tako zastala, dokler je ni uvel v roke preiskovalni sodnik v Vel. Orašu ter si potem za u- mor geometra Vešovića odgovar- jati pred okrož. sodiščem v Sme- derevu Zarija Milovanović, bivši visokošolec in posestnik Čara Ri- stičeva, učiteljica ter Dragoljub Bahitič-ivanović iz Nikola Milić, kmeti, vsi iz Starega Adžibegov- ca, a poleg njih še neki Radičev- i Todorović za naeljevanje pri h krivemu pričanju. Okrožno sodišče v Smederevu je vse obtožence, iz- vzemši Todorovića, opustilo, smat- rajč, da njihova krivda ni do- volj dokazana, in je to razsodbo pred kratkim potrdilo, tudi kasa- rijsko sodišče v Beogradu. Glav- na priča, na katere izpovedbo se je naslanjala obtožba, je bila nad 80 let stara žena Velika Sta- novičeva, ki je po naključju iz- vedela, kako je končan geometer Vešović.

Nekega dne po Vešovićevi smrti je prišel k njenemu bolnemu sinu Milić. Starka je bila na dvo- priču in je skozi odprto okno sli- čala ves eljn pogovor. Tu je sli- čala, da je bil pri Vešovičevem u- moru soudeležen tudi njen sin. Umor da je zasnovala Zarija Mi- lovanović. Zvabili so geometra v življenja moči za močno, velikodu- šno človečanstvo, ki ohranja ogenj življenja čist in svet. Neštete otro- ške oči se vpirajo vate v pričako- vanju in hrepenenju; blagor ti, če veš za odgovornost nasproti njim; iz take odgovornosti vzklije osre- čujoč cilj življenja, ki ti da moč in blagoslov za vsak boj.

Se enkrat sem se ozrl v voziček, še enkrat sem se napil iz čistega studenca teh oči, potem sem hitel domov, na boj ali mir, karkoli mi že prinese dan. Našel sem bil svojo pot. Hvala vam, nedolžne otroške oči, luč in kažipot v življenje.

RAZKRINKANI IN RAZ- GALJENI

Pariz, 16. januarja. Afera Aleksandra Staviskega, ki je tako zelo razburila vso fran- cosko, pa tudi ostalo svetovno javnost, je imela pri vsej svoji o- gobnosti tudi svojo dobro stran: razglašila in razkrinkala je gotove ljudi v Srednji Evropi, ki so se po vojni posvetili zločinskim in gustolovskim podvigom, želeč pri- tem obogatiti na račun zatiranih, a obenem sejati neznanje v mednarodne odnose. Zlasti ma- džarski magnati že deset let sem razburjajo vso Evropo z najraz- ličnejšimi aferami in škandali. Da omenimo samo najzanimivejše: Windischgrätzova afera s falzifi- ciranjem francoskih frankov, afe- ra s tibetapstvom orožja, afera s prodajo madžarskega vina v Švici in mongo slihim. Vse te afe- re madžarskih grofov pa so sedaj našle svoj epilog še v aferi Stavi- skega, ki po svojem obsegu in po svojih posledicah presega vse do- sedanje škandale na svetu.

Incijatorji in glavni režiserji politično-finančne afe- re, ki se od- igrava sedaj v Franciji, so dejan- ski madžarski magnati. Oni so ti- sti, ki so od konca svetovne vojne pa vse do danes prepričevali Ev- ropo, da vse, kar delajo, delajo le v korist madžarskega naroda in za odpravo njemu storjenih kriv- vic. Toda afera Staviskega jih iz- daja v docela drugačni luči.

Kaj so zagrešili madžarski ma- gnati? Ob koncu svetovne vojne je nastalo vprašanje odškodnine za posestva madžarskih državlj- nov, ki so prišla pod agrarno re- formo v Jugoslaviji, Čehoslovski in Romuniji. Ker se je reševanje tega vprašanja zavlačevalo, je pri- šlo naposled aprila 1930 do ta- ko zvanega pariškega sporazuma, ki so ga podpisale poleg Jugosla- vije, Čehoslovake in Romunije tudi Madžarska, Francija, Angli- ja in Italija. S tem sporazumom se je ustanovil tako zvan agrar- ni fond, iz katerega bi se imela iz- plačati odškodnina madžarskim opantom, katerim bi se z rasod- bo mehanih razsodbi priznala pra- vica do odškodnine. V ta fond bi morale plačevati svoje prispevke vse države podpisnice. Toda vele- site so takoj po objavi Hooverje- vega moratorija ustavile plačevan- je svojih anuitet, smatrajoč, da se namuša moratorij tudi na ta plačila. Čehoslovaka, Jugoslavija in Romunija pa so kljub morato- riju redno vršile svoja plačila, smatrajoč, da slone njihove ob- veznosti na razsodbi sodišč in da je to zadeva čisti in poštenja, tem- bolj, ker gre za odškodnino siro- mašnih madžarskih opantov.

Madžarska vlada se je naspro- to postavila na docela drugačno stališče. Čim je bil proglašen Ho- overjev moratorij, je ustavila vsa plačila v ta fond, čeravno je bilo pravilno poslovanje tega fonda edino v korist madžarskim drža- vljanom. Poslabšanje gospodarskih in finančnih priuk v Evropi, iz- zvano v veliki meri zaradi ustavi- tve reparacijskih plačil Nemčije, Madžarske in Bolgarije, je kljub vsem naporom Mač antante one- mogotilo, da bi prišel ta fond do svojega izraza in da bi izvrševal

BOJ V MUSLIMANSKI DŽAMIJI

V Veljevu pri Ključu v Bosni so se muslimani v ondolati džami- ji ssteli. Bilo je v ponedeljek, ko so se vlašani muslimanske vere v džamiji zbrali k molitvi. Molnič- ca je bil čisto polna. V gungji med množico je bil tudi Alija Čepaho- vić, ki ga je pa ludo bočela no- ga. Zraven njega je stal Atif Kri- vić, ki se je menda po nerodnosti zašel v Alijevo bolno nogo, kar je Alija ludo zabolelo. V hipni nevolji zaradi lude bolečine je Alija Atifu povedal nekaj gorkih. Sedaj je bil pa Atif hud in je Ali- ja primazal klofuto — kar v dža- miji seveda. Alimu mu jo je kaj- pada ročno vrnil in nastal je hud prepet.

Drugi molilci so posegli vanes in preprečili pretep v džamiji. Mo- lilev se je potem v miru nadalje- vala in končala. Toda zmagaj na dvorišču je po molitvi, ko so se razhajali. Alijin brat Mehmed planil v Atifa in ga začel klofu- tati. Sedaj je šlo zares. Kar 50 možakov se je spoprijelo. Kmalu je bilo na dvorišču 10 ranenecov. Še je orožništvo je napravilo red in mir.

RENN OBDOJEN

Te dni so v Lipskem obsodili na dve in pol leta ječe pisatelja Lud- viga Renna, s pravim imenom Ar- nolda Friedericha Vietha, avtorja znanih knjig "Der Krieg" in "Nachkrieg". Obsojence se je moral zagovar- jati zaradi veleizdaje. Narodil se je v neki stari saški plemenitaški družini ter je bil svojčas aktivni častnik. Svetovno vojno je preživel kot bataljonski poveljnik na boji- šču. Renn, ki je hnel na razpravi dva govornika, je priznal v začet- ku obravnavo, da je prepričan ko- munist, zato je bila njegova sodba sodnikom zelo olajšana.

POSEBNI IZLETI SE PRIREDE ZA VELIKONOČ

na sledečih brzoparnikih: Parnik EUROPA, North German Lloyd, preko Cherbourg — 17. MARCA. KARTA STANE iz New Yorka do Ljubljane \$122.24; Za tja in nazaj pa samo \$211.50. Parnik PARIS, French Line, v Havre — 17. MAR. KARTA STANE iz New Yorka do Ljubljane \$115.54; Za tja in nazaj pa samo \$204.50. Parnik BERENGARIA, Cunard Line, preko Cherbourg — 21. MARCA. KARTA STANE iz New Yorka do Ljubljane \$119.24; Za tja in nazaj pa samo \$206.50.

Kder želi imeti prijetno družbo, naj se nam takoj priglasi in če je gotov, naj pošlje nekaj are, da mu preskrbimo naj- boljši prostor na enemu izmed teh parnikov. Mi bomo takoj preskrbeli vse potrebne listine za potovanje in sploh vse, da bo vsakdo zadovoljen. Dolgoletne skušnje in priporočila onih, ki so se posluževali našega posredovanja, so najboljše jamstvo vsa- kemu. Priglasite se takoj za navodila na:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU) 216 West 118th Street New York, N. Y.

naloge, ki so mu bile namenjene. V sedanjih dobi slabe konjunkt- se je vrh tega zanimanje veseli- l, zlasti Anglije, za to mednarodno finančno institucijo docela ohla- dilo. Tako agrarni fond, ki je bil osnovan aprila 1930 niri do danes ni začel funkcionirati in ni izdal niti svojih obligacij, kakor je bilo naznačeno.

V položaju, ko nihče ne ve, kaj bi s tem fondom, ali bo jutri sploh še obstojal, se je pojavil grof Bethlen, ki je v veliki meri pre- prečil funkcioniranje agrarnega fon- da, vplivaje na madžarsko vlado, da je ustavila svoja dolžna pla- čila. Skupno z ustalimi madžar- skimi magnati je grof Bethlen po- bujnil nizke ceni, ki znaša komaj 2 do 3 odstotke dejanske vredno- sti, pokopil od madžarskih siro- mašnih opantov razsodbe razsod- biš, s katerimi se jim priznava odškodnina iz agrarnega fonda, jih odnesel v Francijo ter izvrši velikopotezno spekulacijo, odru- žen s široko zasnovanim politič- nim načrtom. Grof Bethlen je na- pravil aranžman s Staviskim, ke- teremu je odstopil te priznanice za ceno 6 odotkov njihove prave vrednosti. Ves dobiček, ki ga je Stavisky dosegel s prodajo teh priznanic, je prepustil grof Beth- leni Staviskemu pod pogojem, da financira Stavisky v Franciji kampanjo ogrovanih razmer v ko- rist revizionističnih toženj Ma- džarske ter na škodo Francije in njenih zaveznikov v Srednji Ev- ropi. Stavisky je sprejel te pogo- je, podpisal pogodbo z grofom Bethlenom ter začel nato izvajati njegov načrt, ki je prišel z razkri- tjem bayonske afe- re na dan in čegar posledice so za enkrat še ne- dogljedne. Kočiko milijonov so za- služili Stavisky in njegovi sotrudi- niki v tej aferi in na kako lažnih osnovah je poizkušal izdati Stavi- sky obveznice bayonskega kre- ditičnega zavoda, kojih podlago so imele tvoriti neustvarljive prizna-

K SMRTI GOSPE PADEREW- SKE

Kakor smo že poročali, je umrla v Mogesu pri Lomazen v 74. letu svoje dobe soprega pianistka, bivšera predsednika poljske revije, like Paderewskoga. Veliki umetnik se je oženil z njo v začetku svoje kariere in je našel v nji marljivo sotrudnico in pospeševalko umetno- sti. Do svetovne vojne ga je Pa- derewska spremljala tudi po vse- jih pianističnih turnejah v daljne dežele, pozneje v letih pa se je posvetila izključno negovanju peruti- ne in je dosegla v tem močnejšo stopnjo. Njena perutnina je bila takšna, da ji je pridobila nešteto odlikovanj na mednarodnih raz- stavah. Njeno farmo ob Zimov- skem jezeru so obiskovali najbolj izkušeni specialisti.

Ko se je Paderewski po svetovni vojni za nekaj časa vrnil v po- litiiko, kjer je doživel neuspeh, tem, da je nasledel denarnim izko- riščevalcem, je Helena Paderew- ska delila življenje z njim v Var- šavi. Ko je Paderewski nasledel finančnim transakcijam, katere mu je nasvetovala njegova žena ter je postal nemogoč v politiki, ga je Helena peljala zopet nazaj v Mo- ges, kjer sta živela zadnja leta ra- lač od nehalne domovine. Paderewski se je vrnil h klavirju, nje- gova žena pa h kokošereji in oba sta dosegala vsak v svoji stroki velike uspehe.

Koledar l. 1934

Bomback piše o "BOULDER DAMU"; Troha govori o "DUHOVIH IN STRAHOVIH" ter o "KRIŽIH IN TEŽAVAH"; Rupnik pa kla- sično opisuje DOBO BLAŽENE PROHIBI- CIJE, — vse to poleg kratkih povesti, zanimi- vih spisov, gospodarskih in tehničnih razprav, najdete v letošnjem koledarju.

Cena 50c

Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z le- tošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašaj- te, pač ga pa naročite še danes.

TEH 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, PO- UKA IN NASVETOV JE VREDNIH Z A VSAKEGA 50 CENTOV

Slovenic Publishing Company 216 West 18th Street New York, N. Y.

AMER. DRŽAVNI TAJNIK IN PREDSEDNIK PANAME

AMERIKI DRŽAVNI TAJNIK Cordell Hull (desni na sliki) se je na povratku s panameriške konferen- cije ustavlil tudi v Panami ter je imel važno posvetovanje s panamskim predsednikom.

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA Angleško-slovensko Berilo ENGLISH SLOVENE READER STANE SAMO \$2 Naročite ga pri — KNJIGARNI 'GLAS NARODA' 216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

NJEN VODNIK

ROMAN
IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

2 Ceda se maglo obrne v stran, da je materi prikrila svoje solze. Svojih občutkov ni rada kazala. Ako je ni prešinjal vroči južni čut, kar je bilo le redko, je izgledala hladnejša, kot je bila v resnici.

Ceda sede k pisalni mizi v sobi elegantnega hotela in sestavi oglas. Nato ga pokazuje materi, ki ga počasi prebere, ker se ni bila dobro navajena na jezik. Nato pa zadovoljno priklama.

— O, dobro, zelo dobro, Ceda, da si opozorila tudi na to, da zna vodnik tudi špansko ker se bo mogel razumeti tudi s Pedrom in Juanito. Mogoče najdemo kakega gospoda ki nama bo všeč in bo prijazen. Takoj ga odpošlji.

Ceda pozvoni in španski sluga Pedro, ki je, kakor stročnica, spremlja obe iz Mehike, takoj vstopi. Ceda naroči slugi, da naj pošlje kakega hotelskega uslužbenca, ker Pedro razum špansčine ni znal govoriti drugega jezika, kot malo angleško. Drugače je bil zelo pripraven in poraben sluga, ki je bil v Nordanovi hiši že dvajset let. Tudi Juanita je bila že dolgo pri hiši, toda govorila je samo špansko. Tako Pedro in Juanita nista mnogo kroristila v občejanju z drugimi ljudmi.

Ko pride hotelski uslužbenec, mu Ceda naroči, da takoj proskrbijo, da bo oglas objavljen. Uslužbenec se prikloni in odide. Ko sta zopet sami, Ceda smeje prisede k materi.

— Tako, mama, sedaj bova skupaj pregledali ta-le račun.

— Saj si tudi bolj razumna kot sem jaz. Pa vendar nočem, da bi se vkrvarjala s takimi zepnimi stvarmi.

— Vsega tega mame ne bo več treba, ko imava enkrat vodnika.

— Kako dobro bo to.

Alfonso bo ponosen na to, da smo se ravnale po njegovem nasvetu.

— Da, Alfonso je tudi zelo razumen. In vidva se dobro razume meta.

— Alfonso je moj dober prijatelj, mama.

— Nekoga dne ne bo več, Ceda.

Ceda naglo odvrne:

— Nikar me s tem ne muči. Vedno mi bo ostal dober prijatelj.

Na kaj drugega sedaj ne bomo mislili. Poglavito je sedaj, da do-

bimo kakega primernege moža, ki se mu moreva izročiti v njegovo varstvo.

— Zelo mi bo olajšano, kadarkoli bom mogla vse te skrbi in nad-

loge naložiti na močne rame kaknega moža. Nisem ustvarjena, da bi mogla živeti brez moškega varstva, da mi odzame vse nadloge, ki

človeka spremljajo v življenju.

Ceda se dobrohotno smeje in boža materino roko.

— Mama, tebi oče še mnogo bolj manjka kot meni, četudi me njegova izguba zelo boli.

— Ti si močnejša in bolj samostojna kot pa tvoja mama. Ni-

kdar se nisem drugače učila. Pri moji vzgoji so marsikaj zanema-

li. Tvoj oče je vedno skrbel, da je bila tvoja volja utrjevana. Ko-

likokrat mi je rekel: — V roki usode ne sme postati tako mehke

vosek kot ti. Graziela. Žena sedanjega časa mora vedeti, kaj hoče.

Se vedno Ceda ljubeznivo boža materino roko. Njene oči zami-

sljeno gledajo v daljavo. V duhu vidi visoko, ponosno postavo svo-

jega očeta, njegove močne kretnje in redne poteze njegovega izva-

zitega, ponosnega obraza. Da je mater zelo ljubil, je vedela, toda

sedaj, ko je postala starejša in zrelejša, je spoznala, da je na ma-

terini strani pogrešal vedno najvažnejše: razumno tovarišico, ženo

ki bi šla z njim skozi vse višine in nižine. Mati mu je bila vedno

igrača za ure brez dela. In malo pred svojo smrtjo, ki je prišla na-

glo vsled avtomobilske nesreče, ko je visoko vzravan jahal z njo

čez haciendo, ji je rekel resno, toda ljubeznivo: — Ti, Ceda, si

postala moja tovarišica, kakoršna mi mati ni mogla nikdar postati.

Srečen sem in ponosen, da sem tvoj oče.

In te besede je Ceda še pogosto slišala v duhu. Zakopale so se

ji v srce in so ji bile dragocene zapisnice, katere ji nikdo ni mogel

ugrabiti. Vedno je hotela tako živeti in tako delati, da bi bil

njen oče z njo zadovoljen. Še vedno ji je kazal pot skozi življe-

nje.

Za njo vodnik na potovanju ni bil potreben, povsod bi se z

sama zna pomagati in tudi materi bi mogla pomagati premagati

vse težave, kajti te težave so bile samo v domišljiji njene matere.

Toda njena maša mati je morala imeti mir in zato naj sedaj poskusi

taj človek biti njena opora. Mogoče bosta našli človeka, ki jima bo

všeč in ki mu bosta moglo vse zaupati. S človekom, ki komu ni

všeč, je težko živeti v tako ozkih odnosih.

Njena mati ni bila tako natančna v izbiri ljudi; izhajala je z

vsakomur in mu zaupala, četudi ni bil zaupanja vreden. Samo ne-

prijetnost je ji nikdo ni smel povzročati in je bila zadovoljna. Ceda

pa je bila v tem oziru bolj premišljena, kadarkoli je prišla v stik s ka-

kim tujim človekom. Takoj je spoznala, kdo ji more biti všeč in ko-

liko mu more zaupati. Vedno se je znala premagovati in obvladati,

kajti njen oče ji je nekoč rekel: — Nekeč do od tebe odvsnih mno-

go ljudi, katerim boš ti določevala dobro in slabo v njihovem živ-

ljenju, zato se moraš najprej sama obvladati. Samo, kdor se obvla-

da sam, je zmogel drugim biti pravičen. — In take besede ljublje-

nega očeta so se ji dobro utisnile.

Krista Rom pogleda profesorja Berga:

— Ali je treba še kaj izvršiti, gospod profesor?

Mogočna, z mračnimi lasmi obrušena profesorjeva glava se

obrne proti njej. Kot bi bil odsotnega duha, ji gleda nekaj trenut-

kov v oči. Nato pa se razjasni njegov pogled in ljubemljivo počiva

na mišni vitki postavi mlade tajnice, ki stoji pred njim v beli de-

lovni obleki, z belim trakom okoli plavil las, in ga gleda s svojimi

temno-modrimi očmi.

— Ne, gospica; morete skončati, ako ste končali z analizami.

— Vse je gotovo, gospod profesor.

— Dobro; zato pa naglo skinite delovno obleko, da morem še

nekaj časa pasti svoje oči na vašem telesu. Tudi trak sнемите iz las,

da morem občudovati vaše krasne kodre.

Vse to spretno odstrani ter stoji v priprosti, toda lepi modri

obleki s kratkimi rokavi.

— Na meni pač ni mnogo videti, gospod profesor, — pravi po-

vedno Krista.

— Sodbo o tem prepustite mirno drugim. Sami se najbrže naj-

manje razumete na to, ker se cel dan ne morete pogledati v zrcalo,

ker imate dovolj drugega dela. Škoda, gospica Krista, da morate

svoje mlado življenje preživeti v mojem priprostem laboratoriju.

(Dalje prihodnjič.)

AVSTRIJSKA SVOBODNA LUKA V TRSTU

Dunajski "Der Morgen" poroča iz Trsta, da je bilo uradnikom pristojnih italijanskih oblasti najstrožje prepovedano izdajati in-

formacije o pripravah za osnova-

nje avstrijske svobodne cone v

Trstu. Kljub temu je v Trstu spo-

šno znano, da se vrše v po-ameznih

uradih mrljično priprave za osno-

vanje avstrijske svobodne luke.

Predvsem so bile že izgotovljene

prednostne tarife za železniške zve-

ze med Trstom in avstrijsko mejo,

ki so bile že poslone v Rim v odo-

britev. Predsednik avstrijskih zve-

zanih železnice Karl Vaugoin je za

svojega bivanja v Rimu razpravljal

o nekaterih podrobnostih te u-

reditve z vodilnimi čimtelji itali-

janskih državnih železnice. Predno-

sti, ki jih namerava Italija nuditi

avstrijski republiki v tržaškem pri-

stanu, bodo po informacijah li-

sta presegale običajni obseg sličnih

beneficij. Med drugim obstoja tu-

di namera, da bi se omogočila več

svo Avstrijem naseljeval v Trstu.

Ti bi še nadalje obdržali svoje av-

strijsko državljanstvo kljub temu

pa bi bili popolnoma izenačeni z

italijanskimi državljani pri izvrše-

vanju svojih poklicev v zvezi z av-

strijsko trgovino v tržaškem prista-

nišču. Nadalje obstoja namera, da

se ustvari gojiti, pod katerimi bi

bi se postavili v službo avstrijske

prekomorske trgovine trgovski par-

niki bi imeli povsem avstrijske po-

sadke. Na italijanski strani so pr-

pravljeno nuditi novi avstrijski

mornarici vse podporo. List poroča

nadalje, da se bo italijanska akci-

ja v prid Avstrije izvajala spo-

retno s pospeševanjem italijansko-

madžarskih odnosov.

"Pesti Naplo" javlja iz Trsta,

da pričakuje vsi tamošnji go-

spedarski krogi in pristaniške obla-

sti čim prej dogovor z Avstri-

jo glede ustavitve proste luke v

Trstu. Načrti za novo železniško

progo, ki bo vezala Trst preko Pre-

dila z Dunajem so popolnoma iz-

gotovljeni. Z novo progo se bo že

železniška zveza med Dunajem in

Trstom skrčila za 50 km. Nadalje

se bo promet med Dunajem in Tr-

stom razvijal, ne da bi šel preko

jugoslovenskega ozemlja.

KITAJCI IMAJO ŠE BODOČNOST

Uradnik francoskega poslanstva v Pekingu Rechu je prehodil velike province Ho-Nan in Čen-Si, ki se raztezata ob srednjem teku velikega Jankceja. Ti pokrajini sta bili več stoletij ognjišče kitajske kulture. Zadnja leta na teh ozem-

ljih vlada skoro neprestana lako-

sti. Enkrat radi poplav, drugi ra-

di suša. Razven tega skoraj nepre-

sano divja državljanska vojna, ko se razni pretepaški generali bojuje-

jo in pobijajo med seboj. Rechu

pripoveduje, da je pričakoval radi

tega veseposod le degenerirano in

propalo ljudstvo, nemogočno vsakega

podviga in energije. Pravi pa, da se je zelo zmotil. "To je sijajno

ljudstvo, piše, fizično in moralno,

pošteno, delavno, vztrajno in vaje-

nju nahuje. Iz obraza se jim bere miloba in volja. Vesel sem da

sem dobil priliko, da popravim svo-

je zmotno naziranje o jedru kitaj-

skega naroda."

Narodi, ki črpajo svoj življenjski

ok iz zemlje, bodo imeli zadnjo

besedo na svetu.

KRAVE SE POTILJO SKOZI NOS

Govedo se v nasprotju s člove-

kom in konjem ne more potiti z

vso svojo kožo. To sta ugotovila

dva ameriška profesorja, ki sta se

bavila iz vprašanjem, kako bi se

stavila sredstvo, ki bi živino va-

rovalo muh. Poskropila sta trave

in pri tem ugotovila, da vraga, ki

jo opazimo na koži goveda pri ve-

liki vročini, ni pravi pot, temveč

"ozmočena voda". To sicer izloča žival, da bi z hlapenjem ohladila svoje telo, toda na ne gre za pravi pot dokazuje že dejstvo, da ta voda ne vsebuje nikake soli. Kakor se pos potl edino skozi gobce in jezik, tako se govedo poti skozi nos. Poleg tega sta učenjaka do-gnala, da so škropilna sredstva, ki naj bi obvarovala živino pred muhami škodljiva, ker vsebujejo oljate sestavine; te namreč zapirajo pot ozmočeni vodi in krave se v vročini s to ne morejo ohladiti.

NAROBE SVET

Mi kristjani pišemo od leve na desno, Arabci pa od desne na levo. Naši brivci brijejo od zgoraj navzdol, arabski pa od spodaj navzgor. Pri nas poljubljamo roko človeku, ki ga visoko cenimo, Arabci pa stisne v takem primeru roko spoštovanemu osebi, potem pa poljubi svojo desno. Če naletimo pri nas v pisarno ali doma na človeka s klobukom na glavi, se gotovo takoj odkrije, če je kolekatič emikan. Arabci si pa v takem položaju brzo nataknje fes na glavo, kajti v njegovi deželi velja za neotesanost sprejeti človeka z odkrito glavo. Dostojen človek pije pri nas kavo tiho brez srkanja in emokanja. Arabci pa prireja pri pitju kave tak koncert z jvikom in ustnca-mi, da bi se pri nas dostojnemu človeku želede obrnil.

Kruljenje želede ali druge ne-prijetne glasove v trebuhu, odnosno v sapniku krotimo in zatajuje-mo, kolikor se da, Arabci pa rige in hrka gostitelju v obraz. Če pa to ne gre naravnim putem, si po-maga umetno, da pokaže, kako mu je jed dobro teknila. Pri nas gre mrlč od doma na zadnjo pot z nogami naprej, pri Arabcih pa z glavo naprej. Na naših pokopališ-kih stoji nagrobni spomeniki in drevesa za grobom, torej pri gla-vah mrlcev, Arabci jih pa postavl-jajo k nogam. Tako bi lahko na-šeli še več drugih, našim baš rav-nice nasprotnih arabskih navad.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-

TCVANJE

ROCKEFELLER JE BOLJŠI

Ker so se razširila govorice, da je stari Rockefeller na pragu smrti, so izdali njegovi zdravniki buletin, v katerem je rečeno, da se prav dobro počuti. Od gripe, ki je napadla pred tremi meseci, je popolnoma okreval.

OKRAJ IZ ŽIVALSKIH ROGOV

V svetem mestu Tibetu Lhasi imajo čuden okraj, kjer so vse hiše zgrajene iz živalskih rogov. Za ta okraj so morali dati roge po pretežni večini vol in ovni. Ker imajo vol v Tibetu krasne bele in gladke roge, ovni pa črne in robate, so poslopja v arhitektonskem pogledu nekaj posebnega, saj so znali graditelji roge volov in ovnov tako lepo združiti, da so nastale krasne kombinacije. Hiše imajo ostru visoka okna in ploščate strehe ter so tako lepe, da bi bilo lahko ponosno na nje vsako velenstvo. Vrzeli med rogi so zapolnjene z apnom in čeprav stoji te hiše že nad 100 let, jih zob časa še ni načel.

Ker jih že neprestano pere, so se vedno kakor nove.

Stanovaleci kar ne morejo prehladiti teh hiš, kako so poleti hladne, pozimi pa tople. Od zunaj so hiše podobne palačam, notranja oprema je pa kaj priprista in je v čudnem nasprotju z lepo zunanjo tjo. Na glinastih tleh stoji sredi hiše velika glinasta posoda, ki nadomeštuje peč. Kurijo v teh pečeh s posušnim velledjim blatom. V peči-hištvo obstoji navadno iz kotlicev in kozuhov, na katerih Tibetanci spe. Samo bogati Tibetanci, ki so spoznali lepo pohištvo pri Kitajcih, imajo lepše opremljene hiše.

SHIPPING
NEWS

9. februarja: Cherbourg

10. februarja: Cherbourg

11. februarja: Cherbourg

12. februarja: Cherbourg

13. februarja: Cherbourg

14. februarja: Cherbourg

15. februarja: Cherbourg

16. februarja: Cherbourg

17. februarja: Cherbourg

18. februarja: Cherbourg

19. februarja: Cherbourg

20. februarja: Cherbourg

21. februarja: Cherbourg

22. februarja: Cherbourg

23. februarja: Cherbourg

24. februarja: Cherbourg

25. februarja: Cherbourg

26. februarja: Cherbourg

27. februarja: Cherbourg

28. februarja: Cherbourg

29. februarja: Cherbourg

30. februarja: Cherbourg

1. marca: Cherbourg

2. marca: Cherbourg

3. marca: Cherbourg

4. marca: Cherbourg

5. marca: